

Recomendación dirixida á Consellería de Cultura, Educación e Universidade para que en tanto non se proceda a desenvolver o Decreto 229/2011 nos centros docentes non universitarios que impartan ensinanzas de réxime especial, a Consellería de Cultura, Educación e Universidade dea instrucións para que, dentro da súa autonomía organizativa e de xestión, os equipos directivos destes centros consideren a atención á diversidade en toda a estrutura organizativa e curricular do centro asegurando o seu tratamento no proxecto educativo e nos plans, proxectos ou programas que o conforman

Expediente: D.3.Q/5110/20

Santiago de Compostela, 28 de outubro de 2021

Sr. conselleiro:

Nesta institución, mediante escrito de queixa, compareceu solicitando a nosa intervención don [REDACTED].

ANTECEDENTES

No seu escrito, indicaba que presentaba a súa queixa contra a instrución do CMUS Profesional de Santiago de Compostela de 15/09/2020, que non tiña en conta a atención á diversidade educativa no que afecta ao alumnado que cursa dobre especialidade, dada a ausencia de prelación na elección de horarios da materia instrumento e de materias grupais de alumnos de altas capacidades intelectuais. En síntese, indicaba:

El Decreto 229/2011 de protección de la diversidad (según la resolución que se adjunta) no se aplica en las enseñanzas de régimen especial (música etc.) lo que supone que estos alumnos de enseñanzas de régimen especial no gozan (vulneración del derecho de igualdad de trato) de la misma protección y apoyo educativo, frente a los alumnos de primaria, secundaria y bachillerato de la enseñanza ordinaria, como si en las enseñanzas especiales no existiesen alumnos de diversidad educativa, que es precisamente donde hay muchos alumnos de altas capacidades (música, danza etc.)

Además supone no tener en cuenta y desatender la petición realizada por los representantes de los alumnos ante el Consello Escolar que fue rechazada en reiteradas ocasiones.(...)”

O seu desacordo radicaba en que na orde de adxudicación establécese unha prelación a favor do alumnado con discapacidade, familias con tres ou máis membros estudando no centro e o resto de alumnado comezando pola letra que se sortea cada ano. Porén, a orde de adxudicación de horarios de materias e asignaturas de grupo non considera ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, como sucede co alumnado con altas capacidades.

Na solicitude de información enviada a esa Consellería requirimos informe, en particular, sobre como se contempla e regula no ámbito das ensinanzas de réxime especial a atención á diversidade, en particular, do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE).

No informe remitido pola Administración faise referencia ao artigo 12 da Orde do 4 de agosto do 2011 pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. Este precepto atribúe a cada centro a potestade de establecer o procedemento e criterios de prelación para a elección dos horarios por parte do alumnado e especifica que deberá haber acordo do consello escolar ao respecto. O Consello Escolar do CMUS Profesional de Santiago, no exercicio das súas competencias, aprobou os criterios de prelación para a elección dos horarios por parte do alumnado. O procedemento e criterios están publicados na páxina web.

A proposta realizada polos pais do alumno da dobre especialidade, referida á modificación dos criterios de prelación para a elección dos horarios por parte do alumnado, foi rexeitada polo consello escolar do CMUS Profesional de Santiago despois de ser valorada no órgano colexiado, como consta na acta da reunión celebrada o 22/01/2020.

O informe conclúe que o CMUS Profesional de Santiago está a cumprir coa normativa vixente, en tanto que a norma indica que será cada centro o que establecerá o seu procedemento e criterios de prelación para a elección dos horarios por parte do alumnado e que o procedemento e criterios de prelación para a elección dos horarios para o alumnado foron elaborados e aprobados polo Consello escolar do centro, que é o órgano competente.

Por outra banda, indica o informe que a Administración educativa si ten previstas medidas de atención á diversidade que serán de aplicación nas ensinanzas elementais e profesionais de música de réxime especial na avaliación dos procesos de ensino e da práctica docente, as cales se atopan recollidas na normativa da Comunidade Autónoma de Galicia.

O informe cita a normativa autonómica relativa ás ensinanzas de réxime especial de música nas que se establece a adaptación do currículo ás necesidades do alumnado con discapacidade; a normativa pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas elementais de música e de danza dispostas nos Decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente, onde se recolle o aspecto preceptivo de incluír as medidas de atención á diversidade aplicadas na avaliación dos procesos de ensino e da práctica docente.

Finalmente, fai unha alusión xenérica ao Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. (DOG do 21 de decembro), sen concretar a súa incidencia nos conservatorios profesional e superior de música.

ANÁLISE

No informe solicitado á Consellería de Cultura, Educación e Universidade requiríase, en particular, esclarecer como se contempla e regula -no ámbito das ensinanzas de réxime especial- a atención á diversidade, en particular, do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE). Nada sinala o informe sobre esta cuestión, agás a adaptación do currículo ás necesidades do alumnado con discapacidade e a normativa pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado, onde se recolle o aspecto preceptivo de incluír as medidas de atención á diversidade aplicadas na avaliación dos procesos de ensino e da práctica docente.

Non consta no informe que o CMUS Profesional de Santiago conte, entre os documentos do centro, cun Plan de Atención á Diversidade.

En realidade, a resposta a estas cuestións atópase na resolución do recurso de alzada formulado o 8 de outubro de 2020 polas persoas que promoven esta queixa como proxenitores do alumno. Ese recurso foi resolto pola xefatura territorial da Consellería de Cultura, Educación e Universidade en A Coruña na data do 3 de decembro de 2020, previo informe do servizo territorial de inspección educativa. A desestimación do recurso polo xefe territorial fundaméntase nas consideracións do informe do servizo de inspección, do que cómpre salientar os seguintes aspectos:

- As ensinanzas de réxime especial non están incluídas na educación básica.
- Entre as competencias da Dirección dos conservatorios esta elaborar os documentos de autonomía pedagóxica e xestión do centro, que deben estar publicados.
- Entre as funcións do xefe de estudos esta a elaboración dos horarios.

-O consello escolar é o órgano de participación no control e goberno dos CMUS e ten competencia para formular propostas ao equipo directivo para elaborar os proxectos educativo e de xestión, a PXA e as normas de organización e funcionamento do conservatorio. Aproba os criterios de prelación para a elección de horarios.

-A proposta de incluír entre estes criterios ao alumnado con NEAE, formulada polos pais do alumno, foi rexeitada polo consello escolar na reunión do 22 de xaneiro de 2020.

-A discapacidade figura como única necesidade específica de apoio educativo contemplada entre estes criterios de prelación porque o grao de discapacidade ten un procedemento para o seu recoñecemento aprobado pola Consellería de Política Social e pode acreditarse mediante a correspondente tarxeta expedida pola administración.

-Os CMUS non teñen departamento de orientación nin esta contemplado nos seus regulamentos orgánicos. Xa que logo, nestes centros educativos non se pode identificar ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE).

-O Plan Xeral de Atención á Diversidade non forma parte da documentación obrigatoria dos conservatorios de música e danza.

-A inspección educativa supervisou o procedemento para fixar e aprobar os horarios, os criterios de prelación obxectivos e acreditables e a súa publicación na web do centro.

Nos novos horarios publicados para o presente curso 2021-2022 reproducense os mesmos criterios na orde de adxudicación:

-Para as materias grupais, a orde de adxudicación será a seguinte:

1º. Alumnado con algunha discapacidade

2º. Familias con 3 ou máis membros estudando no Centro

3º. O resto do alumnado empezando pola letra administrativa do primeiro apelido, que este ano é a letra “Y” (y, z, a, b...).

-Para as materias individuais, a orde de adxudicación será a seguinte:

1º. Alumnado con algunha discapacidade.

2º. Familias con 3 ou máis membros estudando no Centro.

3º. O resto do alumnado de menor a maior idade sen prioridade de curso.

Sen poñer en cuestión a adecuación destes criterios nin a validez do procedemento seguido polo centro e o consello escolar na súa aprobación, resulta problemática a exclusión de planes de atención á diversidade nos conservatorios.

O Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as

ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación lembra que o capítulo I do título preliminar desta lei orgánica establece os principios e fins do sistema educativo; entre os principios que o inspiran destacan a calidade da educación para todo o alumnado; a equidade, a inclusión educativa e a non discriminación; a concepción da educación ao longo de toda a vida; a flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado; a orientación educativa e profesional do estudiantado; o esforzo compartido por alumnado, nais, pais ou titores e titoras legais, profesorado, centros, administracións, institucións e o conxunto da sociedade, e a autonomía para establecer e adecuar as actuacións organizativas e curriculares. Mediante eses principios trátase de conseguir o éxito escolar de todo o alumnado. O Decreto manifesta:

O obxectivo educativo de conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento persoal e social posible require que se lles facilite unha educación adaptada ás súas singularidades, que se lles garanta unha igualdade efectiva de oportunidades e que se lles ofrezan os recursos necesarios, tanto ao alumnado que o precise como aos centros en que se escolariza. E sendo isto necesario para a totalidade do alumnado, máis nos casos daquel que presenta necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, altas capacidades intelectuais, incorporación tardía ao sistema educativo ou unhas condicións persoais ou de historia escolar moi desfavorables. A atención deste alumnado, considerado con necesidade específica de apoio educativo na Lei orgánica 2/2006, de educación, deberá axustarse, entre outros, aos principios de normalización de servizos, de flexibilidade na resposta educativa, de prevención e de atención personalizada.

En consecuencia, ningunha circunstancia persoal ou social pode ser motivo de discriminación á hora de organizar a atención educativa do alumnado, polo que os centros educativos deberán ofrecer unha resposta que compense as diferenzas individuais de todas as alumnas e alumnos, no marco dos principios de normalización e inclusión e desde a consideración da diversidade como un elemento enriquecedor para o conxunto da sociedade.

Este decreto ten por obxecto regular a atención á diversidade do alumnado, coa finalidade de facilitar o desenvolvemento persoal e social de cada alumna e alumno e o seu potencial de aprendizaxe, facilitándolles a adquisición das competencias e a consecución dos obxectivos xerais previstos nas ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (LOE).

Este decreto será de aplicación en todos os centros docentes dependentes da consellería con competencias en materia de educación da Comunidade Autónoma de Galicia, incluídos polo tanto os centros docentes que imparten ensinanzas de réxime especial.

A Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve este Decreto 229/2011 prevé a súa aplicación nos centros docentes non universitarios sostidos con fondos públicos que impartan ensinanzas de réxime xeral, así como nos centros docentes privados en todos os aspectos que non contraveñan o establecido na súa lexislación específica.

Porén, o Decreto 229/2011 establece que a resposta educativa á *diversidade do alumnado debe concretarse en cada un dos proxectos educativos, en cada unha das ensinanzas, na coordinación docente, na personalización da educación de cada unha das alumnas e alumnos, nos recursos e medidas educativas, nos compromisos familiares e sociais e en todo o que contribúa ao máximo desenvolvemento persoal e social do alumnado e á súa preparación para convivir e participar, de forma autónoma, nunha sociedade democrática.*

CONCLUSIÓN

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do 5 de xuño, do Valedor do Pobo, facer chegar a esa Consellería de Cultura, Educación e Universidade a seguinte **recomendación**:

-Que en tanto non se proceda a desenvolver o Decreto 229/2011 nos centros docentes non universitarios que impartan ensinanzas de réxime especial, a Consellería de Cultura, Educación e Universidade dea instrucións para que, dentro da súa autonomía organizativa e de xestión, os equipos directivos destes centros consideren a atención á diversidade en toda a estrutura organizativa e curricular do centro asegurando o seu tratamento no proxecto educativo e nos plans, proxectos ou programas que o conforman, de xeito análogo –no que resulte de aplicación– ao disposto para os centros docentes non universitarios sostidos con fondos públicos que impartan ensinanzas de réxime xeral. En particular, ao disposto no artigo 43 da Orde do 8 de setembro de 2021 na elaboración dos horarios do alumnado.

E a seguinte **suxestión**:

Que por non existir nestes centros un departamento de orientación que poida identificar necesidades específicas de apoio educativo que non consten xa acreditadas, e no caso concreto das altas capacidades intelectuais, a Consellería de Cultura, Educación e Universidade adopte as medidas precisas para acreditar esta situación nas ensinanzas de réxime especial, ben polos departamentos de orientación dos centros ordinarios nos que cursen ensinanza obrigatoria ou post-obrigatoria ou mediante a colaboración, de ser o caso, dos equipos de orientación específicos.

Agradézolle de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo, e recórdolle a necesidade de que no prazo dun mes (art. 32.2), dea conta a esta institución da

aceptación da recomendación e da suxestión formuladas, de ser o caso, e das medidas adoptadas para darlles efectividade, tamén se é o caso.

Ademais, facémoslle saber que, en aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte á data na que se ditou a presente resolución, esta incluírase na páxina web da institución.

O principio de publicidade das resolucións desta institución refórzase no artigo 37 da Lei 6/1984, cando prevé que o Valedor do Pobo, no seu informe anual ao Parlamento de Galicia, dará conta do número e tipos de queixa presentadas; daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o seu resultado, con especificación das suxestións ou recomendacións admitidas pola administración pública galega.

Saúdoo atentamente.

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo